

af at faa Udbyttet af deres Arbejde, men saa til Gengæld maa give Afkald paa at kunne spekulere i Konjunkturstigninger og Konjunktursvingninger, fremkaldte paa anden Maade end ved deres eget Arbejde. Der næst har man ved disse Lovforslag søgt at finde en Form for Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Jordbrug, der ikke har den Virkning, som tidligere Love paa dette Omraade har haft, hvorved Jorden udbødes i det aabne Marked, og Staten søgte at bringe Købere til Jord til Oprettelse af saadanne mindre Brug frem, idet Statens Medvirkning enten skete i Form af Udstykningsforeninger eller ved Tilskud til den enkelte til Oprettelse af Husmandsbrug. Disse tidligere Love har uvægerlig haft den Virkning, at de stimulerede Købevnen og virkede prisforhøjende. Man vil da ved nærværende Lovforslag søge at fremme et Princip, der ikke har den Virkning, som tidligere Love har haft paa dette Omraade.

Der er neppe Tvivl om, at disse Lovforslags Behandling vil blive fulgt med særlig Interesse i store Kredse af Befolkningen, baade i de Kredse, som saadanne Love berører i Retning af, at de beskærer nedarvede Rettigheder og Privilegier, og i de Kredse, som spejder efter en Haandsrækning fra Lovgivningsmagts Side for Muligheden af at blive selvstændige, økonomisk uafhængige Statsborgere i Danmark.

Indenfor Husmændenes Kreds har Interessen vel nok været stærkest for et Reformarbejde, der gaar i den Retning som de Lovforslag, vi her behandler. Gennem mange Aar har vi haabet og ventet paa, at de Principper, der ligger til Grund for disse Lovforslag, skulde føres ud i Livet. Husmandsbevægelsen har haft Jordspørgsmaalets Løsning paa sit Program som et af de vigtigste og væsentligste Spørgsmaal i vort Samfund, som vi vilde bidrage til at faa løst. Jeg tror ogsaa, man med Rette kan hævde, at Betingelsen for at kunne forstaa Betydningen og Nødvendigheden af at reformere paa dette Omraade er til Stede indenfor de organiserede Husmænds Rækker i højere Grad end i andre Samfundslag, vel nok fordi man i de Kredse af Befolkningen stærkest har haft Lejlighed til ved egen Erfaring at føle, hvad det betyder at have Mulighed og Udvej for at arbejde sig fremad til en økonomisk selvstændig Stilling som Landbruger. Der er indenfor denne Organisation Tusinder og atter Tusinder af Medlemmer, Mænd og Kvinder, der gennem et nøjsomt og slidsoomt Arbejde har arbejdet sig frem til en økonomisk Stilling, som de

er inderlig glade for. Jeg tror ogsaa, man med Rette kan hævde, at man indenfor de Kredse aldrig har været saa forfærdelig ængstelig for det Tag, der altid skal tages af den, der begynder som mindre Jordbruger, naar blot ikke Muligheden for Fremgang var vedkommende frataget. Gennem Forhandlinger ved Sendemandsmøder og gennem Udtalelser i Programmer har vi Husmænd Gang paa Gang stillet vore Krav og udtrykt vore Meninger om, hvad der bør gøres paa dette Omraade.

Det samme gælder for øvrigt det politiske Parti, jeg tilhører; det har i mange Aar haft Jordspørgsmaalets Løsning paa sit Program, og Interessen for disse Spørgsmaal har været stærk og levende indenfor Partiet. Derfor glæder det mig, at Tiden nu er kommet, da man kan begynde her i Tinget at drøtte dette Spørgsmaal og søge at faa det løst paa en for Samfundet tjenlig Maade.

Jeg betegner alle de Lovforslag, vi her behandler, tillige med det Lovforslag, der som nævnt ligger i et Landstingsudvalg, som en Reformrække, der særlig søger at løse Jordspørgsmaalet i Øjeblikket. Det er Lovforslag, der alle tager Sigte paa at komme Samfundets Udvikling til Hjælp paa en god Maade netop nu, hvor Forholdene paa mange Omraader er saa vanskelige. Det er givet, at den Interesse, som har været næret for disse Spørgsmaal ude omkring i Landet, er blevet forstærket i disse Krigsaar. En af de Vanskeligheder, som Verdenskrigen har skabt for os i Danmark, er netop Spørgsmaalet om, hvorledes man herhjemme kan blive selvstændig Jordbruger ved egen Hjælp. Vanskeligheden er paa dette Omraade forstærket i den Grad, at jeg nærmest maa betegne Tilstanden paa dette Omraade som Haabløshedens Tilstand. Jeg tror aldrig, nogen havde tænkt sig, at Vanskelighederne paa dette Omraade kunde blive saa store for den unge Landbrugerslægt, som de er i Øjeblikket. Hvis man nøgternt vil vurdere Tilstanden i Øjeblikket, maa man vist indrømme, at alle de unge, der har en Del Kapital og anbringer den i Landbrugsejendomme, anbringer den paa en meget risikabel Maade. Der er med de nuværende Priser paa Landejendomme mest Sandsynlighed for, at en Kapital, selv en ikke ganske ringe, der nu anbringes i Landbrugsejendomme, vil være tabt om faa Aar.

Vender man sig saa til den Del af de unge Landbrugere, der ved deres Hænders Gerning har søgt at tjene sig frem til at kunne blive selvstændige Jordbrugere, da er Tilstanden endnu mere haabløs; at starte et Landbrug i Øjeblikket